

การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การสอนแบบโครงงานเป็นฐาน
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม
ของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสนเมืองมุล)

The Development Academic Administration Model by using Project-Based
for Enhancement the Creative Thinking Capability and Team Work
of Tessaban 1 School (Bansanmueangmoon)

ปิยนันท์ แซ่จิ๋ว^{1*}

Piyanan Sae-jiw^{1*}

(วันที่รับบทความ: 12 ธันวาคม 2568, วันที่แก้ไขบทความ: 9 กุมภาพันธ์ 2569, วันที่ตอบรับตีพิมพ์ : 23 กุมภาพันธ์ 2569)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ 2) พัฒนา 3) ทดลองใช้ และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 116 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.82 การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์วิธีปฏิบัติที่ดี การประชุมปฏิบัติการ และแบบประเมินผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.21$ และ $\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.52$ ตามลำดับ) โดยมีปัญหาสำคัญ เช่น การขาดผู้เชี่ยวชาญร่วมวิพากษ์หลักสูตร ผู้เรียนติดโทรศัพท์มือถือ ผู้ปกครองขาดความรู้ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้และการวัดผล และสื่อเทคโนโลยีขาดความหลากหลาย 2) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบพบว่า ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำรูปแบบไปใช้ ผลลัพธ์ที่เกิดกับครู ความพึงพอใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน ผลกระทบต่อชุมชน และผลการประเมินสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน ปีการศึกษา 2567 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.40, 4.63, 4.32, 4.38$ และ 4.32 ตามลำดับ) และ 4) ผลการประเมินรูปแบบในด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32, S.D. = 0.22$)

คำสำคัญ: การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการ; การสอนแบบโครงงานเป็นฐาน; ส่งเสริมสมรรถนะ; ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์; การทำงานเป็นทีม

¹ โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสนเมืองมุล) จังหวัดลำปาง

¹ Tessaban 1 School (Bansanmueangmoon), Lam Pang Province, Thailand

* Corresponding author e-mail: piyanannan12345@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to 1) examine the problems and needs associated with developing an academic affairs management model based on project-based learning to enhance students' creative thinking and teamwork competencies, 2) develop the model, 3) implement and evaluate its trial use, and 4) assess the model's overall utility and feasibility. Participants comprised 116 teachers, parents, and members of the basic education institution committee, selected through purposive sampling. Data were collected using six instruments: a five-point rating-scale questionnaire (overall reliability = 0.82; item-level reliability > 0.70), focus group discussions, best-practice interviews, workshops, an expert-opinion questionnaire, and an implementation evaluation questionnaire. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, while qualitative data were analyzed using content analysis. The results showed that the overall problems and needs were rated at a high level ($X = 4.27$, $S.D. = 0.21$). The most critical issues were the lack of expert involvement in curriculum evaluation, students' excessive mobile phone use at home, and parents' limited knowledge of learning support and assessment practices, along with insufficient diversity in instructional technology ($X = 4.28$, $S.D. = 0.52$). The resulting model comprised three components—inputs, process, and outputs. Trial implementation revealed that administrators' capacity to apply the model was rated highly ($X = 4.40$, $S.D. = 0.27$), as were outcomes for teachers ($X = 4.63$, $S.D. = 0.51$), teachers' satisfaction with student learning ($X = 4.32$, $S.D. = 0.21$), community impact ($X = 4.38$, $S.D. = 0.22$), and students' creative thinking and teamwork competencies for the 2024 academic year ($X = 4.32$, $S.D. = 0.22$). Expert evaluation confirmed that the model demonstrated high utility and feasibility ($X = 4.32$, $S.D. = 0.22$). These findings suggest that the developed model is a practical and effective approach for enhancing academic affairs management, offering implications for school administrators seeking to foster students' creative thinking and teamwork competencies through project-based learning.

Keywords: Academic affairs management, Project-based learning; Creative thinking, Teamwork competency, Model development

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่าง ยั่งยืน และมั่นคง การศึกษาจึงมีความสำคัญในการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์คุณภาพไปพัฒนาประเทศให้ได้รับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นการศึกษาจึงเป็นกลไก สำคัญที่ทำให้เกิดสังคมอุดมปัญญาสร้างคุณภาพชีวิตเท่าเทียมและความเสมอภาคแก่พลเมือง ปัจจุบัน

กระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นสถานศึกษา จึงต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในทุกๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับที่สถานศึกษารับผิดชอบดำเนินการงานทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป จัดการศึกษาด้วยคุณภาพ ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย สูงสุดตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบ ที่กฎหมายกำหนด รวมไปถึงการประสานงานร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษาทุกประเภทที่จัดการศึกษานั้น มาตรฐานและคุณภาพสถานศึกษาจัดการศึกษาให้มีคุณภาพขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้นงานวิชาการเป็นงานที่ดำเนินงานและการจัดการเกี่ยวกับงานด้านการพัฒนาหลักสูตร เป็นหัวใจสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ การเลือกแบบเรียน งานการจัดการเรียนการสอนงานสื่อการเรียนการสอน งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน งานวัดผลประเมินผลงานห้องสมุดงานนิเทศ การศึกษา งานวางแผนการศึกษางานการพัฒนาใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและงานประชุมอบรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และแนวทางการพัฒนาการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อสร้างโอกาสและ ความเสมอภาคของการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานมุ่งเน้นการพัฒนาด้วยการขับเคลื่อนนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ภายใต้สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ ตามความถนัดและความสนใจของตนเองรวมทั้งมีการทำงานเป็นทีม สร้างชิ้นงานร่วมกันสู่ชุมชน ประเทศชาติ ก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของภาวิณี ชินพันธ์ สมใจ เดชบำรุง และสมบัติ เดชบำรุง (2566) และคณะได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การสอนแบบโครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม ของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสนเมืองมูล) เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหาร ครู ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพของนักเรียน มีสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การทำงานเป็นทีมและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษานั้น จะเติบโตไปเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไป ปัญหาการวิจัย พบว่า

1. ผู้บริหารมีภาระงานในการบริหารจัดการสถานศึกษาในหลายด้านจึงให้ความสำคัญน้อยกับการบริหารงานวิชาการการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การสอนแบบโครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม

2. ครูยึดหลักการสอนที่ใช้ตนเองเป็นศูนย์กลางตามที่เคยปฏิบัติ

ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2569) ๖ Vol.6 No.2 (May-August 2026)

ศึกษา 3) กลุ่มผู้ปฏิบัติ จำนวน 13 ท่าน สำหรับการประชุมปฏิบัติการการพัฒนารูปแบบการการสอนแบบ
โครงการเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม ทั้ง 3 ส่วนได้แก่ 1) ส่วนปัจจัย
นำเข้า 2) ส่วนกระบวนการ 3) ส่วนผลผลิตก่อนการนำไปใช้ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ 1.ดำรงตำแหน่งนัก
บริหารการศึกษา สังกัดเทศบาลนครลำปาง 2.มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี กลุ่ม
นักวิชาการ ได้แก่ 1.อาจารย์มหาวิทยาลัยในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอก 2.มี
ประสบการณ์ในการเป็นอาจารย์สอนมหาวิทยาลัยในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ปฏิบัติ 1.
ครูหรือข้าราชการครูชำนาญ 2.มีวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ 3.มีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 20 ปี จบ
การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือระดับปริญญาโท

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ
3) วุฒิ 4) อาชีพ ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสนเมืองมูล) มีลักษณะ
เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล 1 มี
ลักษณะการเติมข้อความลงในช่องว่างตามความคิดเห็น ตอนที่ 4 ความต้องการการบริหารวิชาการของโรงเรียน
เทศบาล วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือมีดังนี้ 1) นำเครื่องเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อ
ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ความเหมาะสมและสอดคล้องของเนื้อหา 2) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
3) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ในระดับหรือสูงกว่า 0.60 ขึ้นไปถือว่ามีความถูกต้องเหมาะสมและ
สอดคล้อง นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปหา ค่าความเที่ยง โดยการทดลองใช้ (Try Out) กับครู
คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านเชียงราย) ที่ไม่ใช่แหล่งข้อมูล 30 คน พบว่า
แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบแอลฟาเท่ากับ.90

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามให้แก่ ครู
ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 116 คน โดยแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมกับ
แบบสอบถามการวิจัยไปยังครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ การพัฒนารูปแบบ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean)
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายข้อมูล

4.2 การวิเคราะห์การพัฒนารูปแบบข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสม ดำเนินการโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย
(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายข้อมูล

4.3 การวิเคราะห์ผลการทดลองใช้การพัฒนารูปแบบ ดำเนินการโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายข้อมูล

4.4 การวิเคราะห์ผลการประเมิน การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การสอนแบบ
โครงการเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม ดำเนินการโดยคำนวณค่าเฉลี่ย
(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายข้อมูล

ผลการวิจัย

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การสอนแบบโครงการเป็นฐาน
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีมของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสนเมือง
มูล) แบ่งเป็น 4 ตอน สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและความต้องการการ มีดังนี้

ตอนที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการโดยใช้การแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานสภาพปัญหาและความต้องการโดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน S.D.

ด้าน	ครู N= 26		คณะกรรมการ สถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน N=10		ผู้ปกครอง N=80		รวม N= 116		แปล ผล
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.19	0.24	4.38	0.22	4.24	0.23	4.26	0.22	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	4.40	0.19	4.18	0.24	4.17	0.20	4.25	0.21	มาก
3. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	4.34	0.23	4.25	0.11	4.33	0.21	4.31	0.21	มาก
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.43	0.23	4.11	0.18	4.38	0.21	4.31	0.21	มาก
5. ด้านการพัฒนาใช้สื่อนวัตกรรม เพื่อการศึกษา	4.21	0.25	4.08	0.15	4.44	0.21	4.24	0.20	มาก
รวม	4.31	0.23	4.20	0.18	4.31	0.22	4.27	0.21	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานสภาพปัญหาและความต้องการโดยรวมทุกด้านตาม
ความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.27
, S.D. = 0.21) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ และ ด้าน

การวัดผลและประเมินผลมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{X} = 4.31$, $S. D. = 0.21$) รองลงมา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26$, $S. D. = 0.22$) และด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.25$, $S. D. = 0.21$) ตามลำดับ ส่วนด้านการพัฒนาใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดแต่ยังคงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, $S. D. = 0.20$)

ตอนที่ 1.2 จากการประชุมผลสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่าผลการยืนยันสภาพปัญหาและความต้องการ ทั้ง 5 ด้านได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การวัดผลประเมินผล 5) การพัฒนาใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ

ตอนที่ 1.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) พบว่าการสังเคราะห์ด้านปัจจัยนำเข้ามีปัจจัยนำเข้า 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครู 3) ผู้ปกครอง 4) วิทยากรภายนอก 5) วิธีการจัดการเรียนการสอน 6) สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

ตอนที่ 2.1 ผลการยกร่างการพัฒนารูปแบบ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต

ประเด็น	ความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.52	0.62	มากที่สุด
2. ด้านกระบวนการ	4.38	0.44	มาก
3. ด้านผลผลิต	4.39	0.51	มาก
รวม	4.43	0.52	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, $S. D.=0.52$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$, $S. D.= 0.62$) ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, $S. D.=0.51$) และด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $S. D.= 0.44$)

ตอนที่ 3 ผลการทดลองพบว่า ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำการพัฒนารูปแบบไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การสอนแบบโครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีมของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสนเมืองมูล) ไปใช้ในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารงานวิชาการและครูอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) การตัดสินใจและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนเป็นสำคัญในการบริหารงานวิชาการการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานดังนั้นการจะให้ผู้บริหารสถานศึกษานำการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารวิชาการและครูได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ

ทักษะการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน คือ มโนภาพ มนุษย์ และเทคนิคซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนประสิทธิภาพงาน
วิชาการ 5 ด้าน ได้ 1)หลักสูตร 2) การสอน 3) การนิเทศ 4) การวัดผล 5) สื่อ/นวัตกรรม

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การประเมิน โดยใช้แบบสอบถาม

ตอนที่ 4.1 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครู

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครู

ผลลัพธ์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน	4.55	0.52	มากที่สุด
2. มีความรู้ในการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก	4.36	0.50	มาก
3. มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดการเรียนการสอน	4.14	0.51	มาก
4. สามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้การบูรณาการเข้าสาระวิชาได้	4.01	0.51	มาก
5. สามารถเป็นวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ได้อย่างเหมาะสม	4.41	0.52	มาก
6. ใช้กระบวนการการวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้	4.07	0.51	มาก
7. ความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน	4.12	0.44	มาก
8. ความใส่ใจทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน	4.63	0.51	มากที่สุด
9. ยอมรับฟังข้อเสนอแนะของทีม	4.22	0.44	มาก
รวม	4.28	0.22	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครู ไปใช้ในการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับ ($\bar{X}$ =4.28 , S. D.=0.22) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครู ด้านความใส่ใจทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด โดยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.63 , S. D.=0.51) รองลงมาคือ มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน ($\bar{X}$ =4.55 , S. D.=0.52) ลำดับถัดมา คือ สามารถเป็นวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ได้อย่างเหมาะสม โดยมีคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.41 , S. D.=0.52) ตามลำดับ ส่วนข้อสามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้การบูรณาการเข้าสาระวิชาได้ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =4.01 , S. D.=0.51) แต่ยังคงอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน

ประเด็น	ระดับสมรรถนะ						ระดับ
	ประถมศึกษาปีที่ 4		ประถมศึกษาปีที่ 5		รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การค้นหาล้างต่าง ๆ รอบตัวนำมาสร้างโครงงาน	2.55	0.70	2.58	0.78	2.56	0.73	ดี
2. สมรรถนะการคิดสร้างโครงงานที่มีความหลากหลาย	2.57	0.63	2.61	0.80	2.58	0.65	ดี
3. สมรรถนะการคิดริเริ่มสร้างสรรค้โครงงานที่แปลกใหม่	2.53	0.65	2.54	0.84	2.54	0.73	ดี

ประเด็น	ระดับสมรรถนะ						ระดับ
	ประถมศึกษาปีที่ 4		ประถมศึกษาปีที่ 5		รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4. สมรรถนะการนำเสนอโครงการได้ด้วยความมั่นใจ คล่องแคล่ว	2.52	0.65	2.54	0.84	2.54	0.73	ดี
รวม	2.54	0.72	2.57	0.83	2.56	0.80	ดี

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน มาตรฐาน ที่ 1 คุณภาพของนักเรียนด้านสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปีการศึกษา 2567 ประเด็นนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัยโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.56$, S.D.=0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า สมรรถนะการคิดสร้างโครงการที่มีความหลากหลายอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.58$, S.D.=0.65) สมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การค้นหาลักษณะต่าง ๆ รอบตัวนำมาสร้างโครงการอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.56$, S.D.=0.75) สมรรถนะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์โครงการที่แปลกใหม่อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.54$, S.D.=0.73) สมรรถนะการนำเสนอโครงการได้ด้วยความมั่นใจคล่องแคล่ว อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.54$, S.D.=0.73)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของนักเรียน

ประเด็น	ระดับสมรรถนะ						ระดับ
	ประถมศึกษา ปีที่ 4		ประถมศึกษา ปีที่ 5		รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สมรรถนะการทำงานเป็นทีมโดยการทำข้อตกลงในทีม	2.53	0.66	2.54	0.84	2.54	0.73	ดี
2. สมรรถนะการทำงานเป็นทีมโดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ	2.57	0.63	2.61	0.80	2.58	0.65	ดี
3. สมรรถนะการทำงานเป็นทีมช่วยกันทำโครงการตามเวลาที่กำหนด	2.55	0.70	2.58	0.78	2.56	0.73	ดี
4. สมรรถนะการทำงานเป็นทีมแบ่งหน้าที่ในการนำเสนอโครงการตามขั้นตอน	2.52	0.78	2.56	0.85	2.54	0.80	ดี
รวม	2.54	0.72	2.57	0.83	2.56	0.80	ดี

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของนักเรียน มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของนักเรียนปีการศึกษา 2567 ประเด็นนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัยโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.56$, S.D.=0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า สมรรถนะการทำงานเป็นทีมโดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.58$, S.D.=0.65) สมรรถนะการทำงานเป็นทีมช่วยกันทำโครงการตามเวลาที่กำหนดอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.56$, S.D.=0.73) สมรรถนะการทำงานเป็นทีมแบ่งหน้าที่ในการนำเสนอโครงการตามขั้นตอนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.54$, S.D.=0.80)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์นั้น สามารถอภิปรายแนวคิดที่เกี่ยวข้องเพื่อยืนยันผลการวิจัยที่ได้ในแต่ละประเด็น

1. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การสอนแบบโครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีมของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสนเมืองมูล) ครั้งนี้ได้จากการสอบถามสภาพปัญหา และความต้องการจาก ครูผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาพบว่าสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนารูปแบบมี 5 ด้าน 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อตามหลักทฤษฎีของบลูม กล่าวว่า การเรียนรู้คือ กระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด สามารถเรียนรู้ได้จาก การได้ยิน การสัมผัส การอ่าน การลงมือปฏิบัติด้วยประสบการณ์ตรง 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล 5) ด้านการพัฒนาใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภาพร พักกระโทก และ พิกุล ภูมิโคกรักษ์ (2560) ที่กล่าวถึงการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่าสถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการการบริหารหลักสูตร พัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การสอนแบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม ของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสนเมืองมูล) พบว่า ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ 2) ด้านการวัดผลและประเมินผลมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.21) รองลงมา 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.22) 4) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.21) ตามลำดับ 5) ด้านการพัฒนาใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดแต่ยังคงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.20) โดยมีสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2547)

3. ผลการทดลองใช้การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การสอนแบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม ของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสนเมืองมูล) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการที่ประกอบไปด้วย 1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ด้านกระบวนการ 3) ด้านผลผลิต ส่งผลให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐานที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผลการประเมินการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การสอนแบบโครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม พบว่า มีประโยชน์ในการปฏิบัติจริงโดยผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารงานวิชาการและศึกษาแนวทางในการบริหารงานวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิรวมถึงการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวทาง ในการปฏิบัติ ที่ดี (Best Practice) ซึ่งสอดคล้องกับ ไกรพันธ์ พูลพันธ์ชู, สาธร ทรัพย์รวงทอง และ นันทิยา น้อยจันทร์ (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องครอบคลุม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากนำผลการวิจัย

1.1 โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือโรงเรียนที่สังกัดอื่นสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารงานวิชาการการสอนแบบโครงงานเป็นฐานให้เกิดสมรรถนะกับผู้เรียนได้แก่ สมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีมซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 การนำไปใช้ควรสร้างความเข้าใจด้านบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ สอนแบบโครงงานเป็นฐาน โดยคำนึงถึงตามบริบทของสถานศึกษาในแต่ละภูมิภาค

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 8 สาระ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อเน้นนักเรียนให้เกิดทักษะในการชีวิตเนื่องจากในยุคปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดังนั้นผู้เรียนจึงต้องมีภูมิป้องกันตนเองในการดำเนินชีวิตในสังคม

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้การสอนแบบโครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม ของโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสนเมือมุล) ผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาได้ โดยพัฒนาบุคลากรและสถานศึกษาตาม 5 ด้าน 1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการวัดผลและประเมินผล 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 5) ด้านการพัฒนาใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาผู้บริหารสามารถปรับให้สอดคล้องกับบริบทได้

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561. (2561, กุมภาพันธ์ 23). *ราชกิจจานุเบกษา*. 135 (ตอนที่ 11 ก.).
- ไกรพันธ์ พูลพันธ์ชู, สาธร ทรัพย์รวงทอง และ นันทิยา น้อยจันทร์. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ*, 5 (พิเศษ), 222-223.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4). สุวีริยาสาส์น.
- ภาวิณี ชินพันธ์, สมใจ เดชบำรุง และ สมบัติ เดชบำรุง. (2566). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารชมรมบัณฑิตศิลป์*, 1(3), 13-25.
- สุภาพร พักกระโทก และ พิกุล ภูมิโคกรักษ์. (2560). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. *ลิกขา วารสารศึกษาศาสตร์*, 4(2), 65-74.